

Ερευνητική Εργασία

Η γυναίκα παλαιότερα και σήμερα

ΓΕ.Λ. Ευηνοχωρίου

Τάξη Β'
Τμήμα Β2

Α' Τετράμηνο
Σχολικό Έτος 2016-2017

Η θέση της γυναίκας παλαιότερα

- Ομάδα Α
- Η γυναίκα προϊστορικά – Η γυναίκα στην αρχαιότητα

Σ. Γεωργία

Πρόλογος

Αν κάνουμε μια αναδρομή στο παρελθόν, θα διαπιστώσουμε πως το γυναικείο φύλο έχει δεχθεί πολλαπλά χτυπήματα από την κοινωνία. Για πολλούς αιώνες τα δυο φύλα δεν είχαν ισότητα κι ο άνδρας είχε περισσότερα δικαιώματα από τη γυναίκα.

Προϊστορική εποχή

- Γυναικοκρατία και λατρεία της Μητέρας – Θεάς.
- Η γυναίκα κατέχει ηγετική θέση μέσα στην οικογένεια.
- Εμφάνιση των Αμαζόνων· ένα έθνος μυθικό και γενναίο, που το αποτελούσαν μόνο γυναίκες. Ήταν ατρόμητες πολεμίστριες. Το πιο γνωστό ίσως παράδειγμα μητριαρχικής κοινωνίας ήταν οι αρχαίες Αμαζόνες.

Θεσμός μητριαρχίας

- Ο πρώτος τύπος κοινωνίας που ανάγεται στην ανθρώπινη προϊστορία είναι η μητριαρχία.
- Η γυναίκα απολαμβάνει κύρος, αίγλη.
- Θεωρείται αρχηγός του γένους.

Μινωική κοινωνία

- Η Μινωική κοινωνία ήταν βασικά μητριαρχική. Ιδιαίτερη προβολή της γυναίκας.
- Πρωταγωνιστικός ο ρόλος της στη θρησκεία.
- Η θέση της στην κοινωνία ήταν σχεδόν εφάμιλλη με εκείνη του άνδρα.
- Συμμετείχε σε αθλήματα (ταυροκαθάψια). Φρόντιζε την εμφάνισή της.

Αρχαία Αθήνα

- Η θέση της γυναίκας ήταν υποβιβασμένη.
- Το μεγαλύτερο μέρος της ζωής της το περνούσε μέσα στο σπίτι.
- Είχε δικαίωμα συμμετοχής μόνο στις κυριότερες θρησκευτικές γιορτές της πόλης.
- Μόνο οι άνδρες είχαν δικαίωμα να μορφώνονται. Οι γνώσεις των γυναικών περιορίζονταν σε όσα είχαν μάθει από τη μητέρα τους.
- Δεν συμμετείχε στα πολιτικά ζητήματα και δεν θεωρούνταν πολίτης.

Αρχαία Σπάρτη

- Τα κορίτσια δεν έμεναν κλεισμένα μέσα στο σπίτι τους, όπως στις άλλες ελληνικές πόλεις. Συμμετείχαν ελεύθερα σε πολλές εκδηλώσεις της πόλης.
- Δικαίωμα μόρφωσης και για εκείνα.
- Ασκούνταν κι αυτά στα γυμναστήρια , για να αποκτήσουν δυνατό σώμα.
- Η εκπαίδευσή τους είχε σκοπό να τα κάνει άξιες συζύγους και μητέρες, που θα γεννούσαν γερά παιδιά.
- Η γυναίκα- μητέρα τύγχανε του ίδιου σεβασμού με τον άντρα - πατέρα.

Επίλογος

**“Αγναντεύετε το αστέρι γιατί λάμπει και είναι ασύλληπτο,
αλλά δίπλα σας βρίσκεται λάμψη πιο εκθαμβωτική και
μυστικό πιο βαθύ: η γυναίκα.”**

Βίκτωρ Ουγκώ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ

ΟΜΑΔΑ Β

- **Οθωμανική περίοδος στην Ελλάδα ή Τουρκοκρατία**, χαρακτηρίζεται η χρονική περίοδος κατά την οποία η Οθωμανική αυτοκρατορία ασκούσε κυριαρχία στον γεωγραφικό χώρο της σημερινής Ελλάδας και γενικά σε πολλές περιοχές κατοικούμενες από Έλληνες.
- Η οθωμανική περίοδος αρχίζει με την άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453. Περιλαμβάνει και τα χρόνια της επανάστασης του '21.

Στα εξαιρετικά δύσκολα εκείνα χρόνια της σκλαβιάς η **Ελληνίδα** στάθηκε **όρθια** και κράτησε **αμόλυντο τον θεσμό της οικογενειακής ζωής.**

- Επιμελούνταν την ανατροφή των παιδιών της στα οποία μεταβίβαζε βασικές αρχές και αξίες της κοινωνίας.

Είχε τη φροντίδα διευρυμένης οικογένειας (όπως των γονιών του άντρα της).

Ασχολούνταν με εξωτερικές εργασίες, π.χ. φροντίδα ζώων.

Η παραμέληση της εκπαίδευσή τους...

- Λόγω των δύσκολων συνθηκών ζωής, τα παιδιά και κυρίως τα κορίτσια δε λάμβαναν ιδιαίτερη μόρφωση. Οι γονείς τα κρατούσαν στο σπίτι αξιοποιώντας την παρουσία τους σε διάφορες δουλειές. Εξαιρούνταν ωστόσο τα παιδιά των εύπορων οικογενειών.

ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΟΣ

- Η Ελληνίδα, από τις πρώτες κιόλας συγκρούσεις, ξεχώρισε με τη δράση και τη δυναμική παρουσία της στην προσπάθειά της να προσφέρει στον αγώνα και στην πατρίδα. Ενέπνευσε και δίδαξε με το παράδειγμά της.

Ο ηρωισμός τους καταγράφεται και στην ποίηση

*«Είναι το Σούλι ξακουστό, το Σούλι ξακουσμένο
Που πολεμούν μικρά παιδιά, γυναίκες και κορίτσια.
Που πολεμάει η Τζαβέλενα με το σπαθί στο χέρι.
Με το παιδί στην αγκαλιά, με το τουφέκι στ' άλλο»*

« Η Δέσπω κάνει πόλεμο με νύφες και μ' αγγόνια»

*«Τζαβέλαινα σαν τ' άκουσε, γριά Τζαβέλαινα,
βαριά της κακοφάνη, ωρέ πιάνει και ζώνει τ' άρματα».*

Γυναίκα και Θρησκεία

- Στην Τουρκοκρατία γίνονταν αρκετοί «κρυπτοχριστιανοί» ή εξισλαμίζονταν. Την «οδόν του μαρτυρίου» διένυσαν πολλές Ελληνίδες.
- Η εκκλησία έχει καταγράψει στις τάξεις της αρκετούς νεομάρτυρες, παρθενομάρτυρες και καλλιμάρτυρες κατά την διάρκεια της Τουρκοκρατίας.

Συμπέρασμα

- Για την προσφορά της Ελληνίδας στην Τουρκοκρατία και στο «'21» αξίζει να έχουμε πάντα στο νου μας τους στίχους του εθνικού μας ποιητή:

**«Ψυχή μεγάλη και γλυκιά, μετά χαράς σ' το λέω:
Θαυμάζω τες γυναίκες μας και στ' όνομά τους μνέω».**

Συμπερασματικά, η θέση της γυναίκας, συγκριτικά με παλιότερα, έχει βελτιωθεί σε αρκετά σημεία. Κατά κοινή ομολογία, οι γυναίκες, με τη συνεισφορά τους στην επανάσταση και στην εργασία, κέρδισαν τον σεβασμό των ανδρών. Όμως, όπως και κατά τις προηγούμενες περιόδους, δεν εξισώθηκαν με αυτούς σε καμιά περίπτωση.

Σ. Δήμητρα

Η γυναίκα στον 20ό αιώνα

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Τίτλος έρευνας: «Η γυναίκα παλαιότερα»

Πληροφορητής: Γυναίκα Έτος γέννησης: 1938

Ερευνητής: Μαθήτρια της Β΄ Λυκείου Λ. Ερασμία

Ομάδα Εργασίας: Ομάδα Γ

-Γεια σου γιαγιά!

-Γεια σου κοπέλα μου!

-Θα ήθελα να σου κάνω μερικές ερωτήσεις σχετικά με τη ζωή σου.

-Εντάξει.

-Αρχικά θέλω να σε ρωτήσω αν πήγες σχολείο και μέχρι ποια τάξη.

-Πήγα σχολείο μέχρι την τετάρτη τάξη και μετά σταμάτησα.

-Γιατί δεν συνέχισες;

-Γιατί δεν με άφησαν να συνεχίσω, λόγω της φτώχιας κυρίως αλλά και για άλλους λόγους. Πρώτον δεν πήγα σχολείο στην κανονική ηλικία· έπρεπε να είχα πάει δύο χρόνια νωρίτερα αλλά πήγα μαζί με τη μικρότερη αδελφή μου. Γενικά τότε δεν πήγαιναν σχολείο, ειδικά τα κορίτσια. Η μεγάλη αδελφή μου δεν πήγε καθόλου, ό,τι έμαθε το έμαθε από εμάς που πήγαμε έστω και σε αυτές τις τάξεις. Όμως δεν συνέχισα, γιατί ήταν και ο αδελφός μου μικρός και επειδή όλοι οι υπόλοιποι δούλευαν έπρεπε κάποιος να τον προσέχει. Έτσι, μέχρι να σταματήσουμε το σχολείο πηγαίναμε εναλλάξ μία μέρα εγώ και μία η αδελφή μου, γιατί έπρεπε κάποια να μείνει με τον μικρό.

- **-Όταν σταμάτησες το σχολείο τι έκανες;**
- -Εκτός από το ότι πρόσεχα τον μικρό, έπρεπε να μαγειρεύω κάποιες φορές που έλειπαν όλοι οι άλλοι. Αλλά σε γενικές γραμμές δεν έκανα τίποτα ιδιαίτερο· συνήθως έπαιζα.
- **-Πόσα αδέρφια ήσασταν;**
- -Ήμασταν έξι· τρία αγόρια και τρία κορίτσια.
- **-Εσείς τα κορίτσια είχατε διαφορετική αντιμετώπιση από τα αγόρια;**
- -Όχι, δε θα το έλεγα. Το μόνο πρόβλημα ήταν ότι δεν τελειώσαμε το σχολείο.
- **-Αργότερα, τι έκανες στον ελεύθερο χρόνο σου;**
- -Μην τα ρωτάς! Έπαιρνα το τσαπί και πήγαινα για μεροκάματο. Όταν ήμουν δεκατριών δεν είχα με τι πάρω φόρεμα και ερχόταν καλοκαίρι. Έτσι, πήγα να σκαλίσω καλαμπόκια με τον αδελφό μου. Μετά όταν έγινα δεκαέξι, πήγαινα για βοτάνισμα στα ρύζια μαζί με άλλες γυναίκες.

- **-Πόσων ετών ήσουν όταν παντρεύτηκες;**
- -Ήμουν είκοσι οκτώ.
- **-Παντρεύτηκες από προξενιό;**
- -Εε βέβαια! Τότε δεν είχε δικαίωμα καμία κοπέλα να βρει μόνη της έναν άνθρωπο που να της αρέσει. Έπρεπε να πάρει εκείνον που θα της έλεγαν.
- **-Έπρεπε να μεσολαβήσει και η προίκα;**
- -Εε βέβαια! Αυτό ήταν το πρώτο! Όποια είχε περισσότερη προίκα έπαιρνε πιο πλούσιο άνδρα και γενικά ζούσε μία πιο άνετη ζωή. Εγώ δεν είχα πολλή προίκα και έτσι πήρα έναν κατωτέρας τάξεως.
- **-Όταν παντρεύτηκες ποιες ήταν οι ασχολίες σου;**
- -Οικιακά κυρίως. Καθάριζα το σπίτι, ζύμωνα, έπλενα – γιατί τότε πλέναμε στο χέρι – μαγείρευα και ετοιμάζα και τα ζώα. Αν περίσσευε και λίγος χρόνος και δεν είχα έλεγχο πήγαινα στις γειτόνισσες και περνούσα την ώρα μου.

- **-Πόσα άτομα ζούσατε στο ίδιο σπίτι;**
- -Ήμασταν εγώ και ο άντρας μου, δύο αδέρφια του άντρα μου, οι γονείς του και μία θεία του, δηλαδή επτά άτομα. Αργότερα που γέννησα και τα παιδιά γίναμε έντεκα.
- **-Όταν απέκτησες τα παιδιά ποιες ήταν οι ασχολίες σου;**
- -Όλες οι δουλειές που έκανα και πριν συν η φροντίδα των παιδιών.
- **-Εντάξει. Σε ευχαριστώ πολύ γιαγιά!**
- -Να 'σαι καλά!

Ερωτηματολόγιο

Η γυναίκα παλαιότερα και σήμερα

Ομάδα Εργασίας Δ

Γιάννης Λ.
Μαρινέλα Ρ.
Ελένη Υ.
Σαββούλα Φ.

Τάξη Β΄
Τμήμα Β2

Α΄ Τετράμηνο
Σχολικό Έτος 2016-2017

Η γυναίκα σήμερα

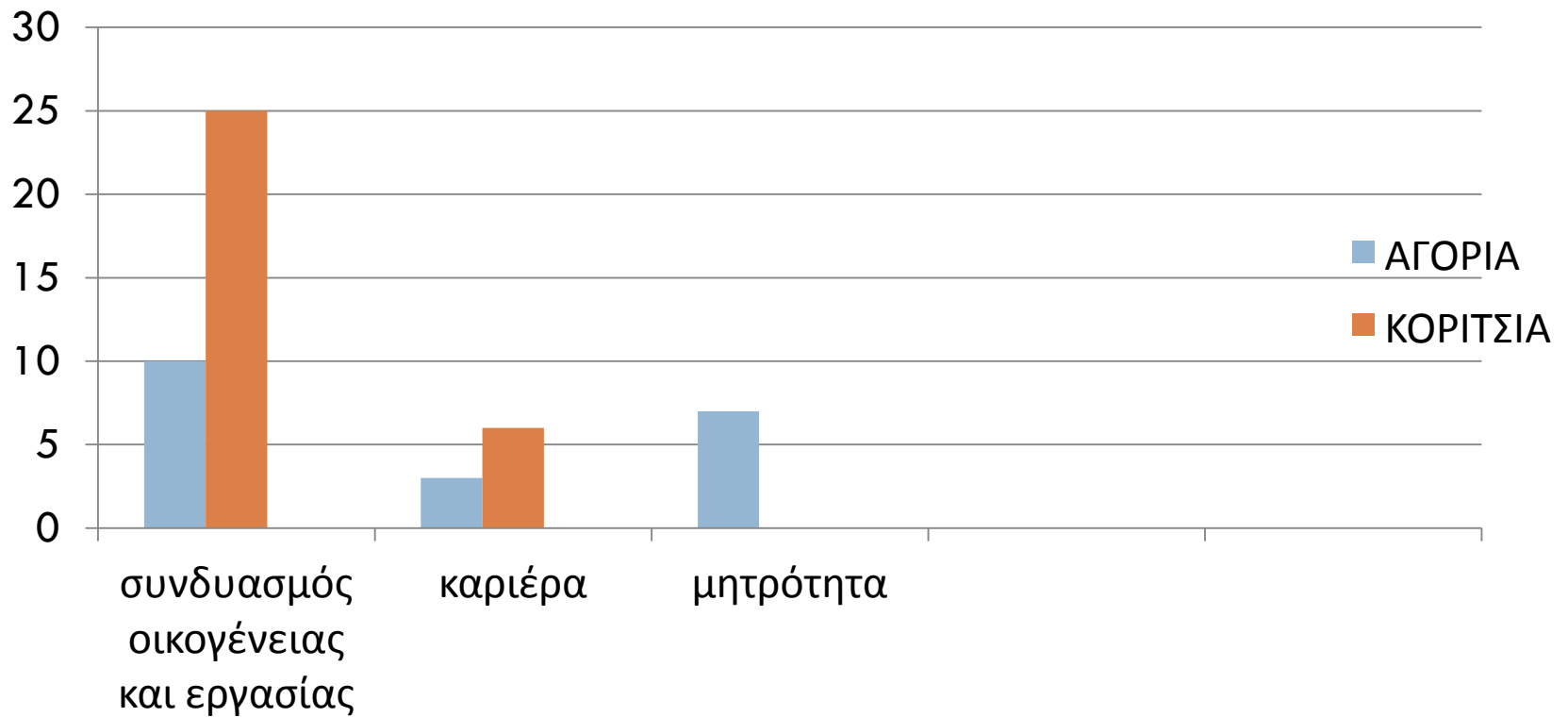
Στην προσπάθειά μας να συγκεντρώσουμε πληροφορίες σχετικά με τη θέση της γυναίκας σήμερα και τις αντιλήψεις που επικρατούν γύρω από αυτό το θέμα μοιράσαμε 52 ερωτηματολόγια σε παιδιά του σχολείου μας (20 αγόρια και 32 κορίτσια).

- Στην ερώτηση « Ποια χαρακτηριστικά θεωρείτε ότι πρέπει να έχει η γυναίκα πρότυπο» τα περισσότερα αγόρια και κορίτσια θεωρούν ότι θα πρέπει να υπάρχει συνδυασμός οικογένειας και καριέρας. Στην ερώτηση, αν οι οικιακές υποχρεώσεις είναι καθαρά γυναικεία αρμοδιότητα, 9 αγόρια απάντησαν ΝΑΙ, 11 ΟΧΙ, ενώ όλα σχεδόν τα κορίτσια, 31, απάντησαν ΟΧΙ. Από τα αγόρια, 10 υποστήριξαν ότι ο άνδρας θα πρέπει να εργάζεται και η γυναίκα να μένει στο σπίτι για να φροντίζει την οικογένεια, ενώ η πλειοψηφία των κοριτσιών, 30, δε συμφωνεί με την παραπάνω άποψη.

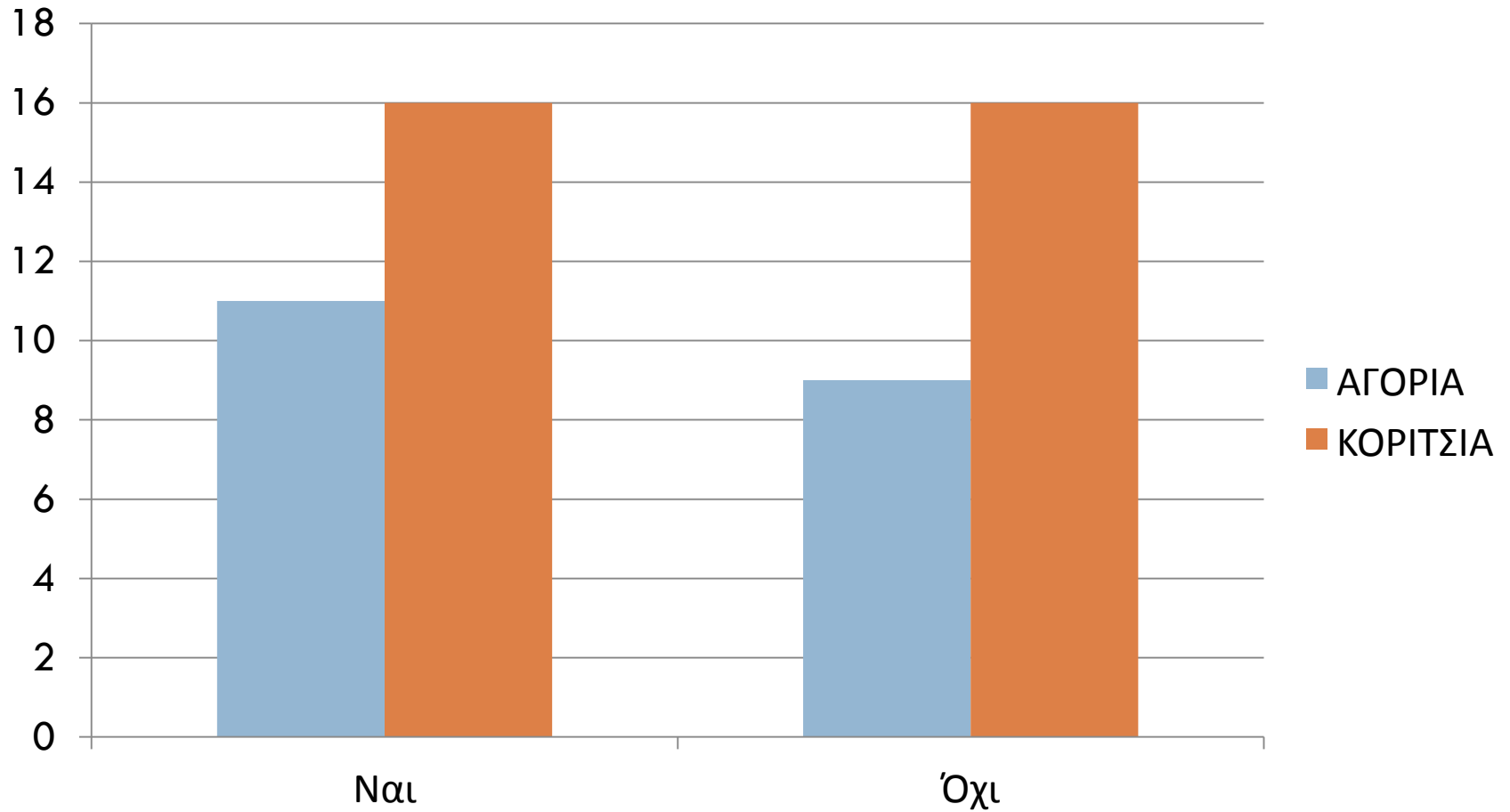
- Τα περισσότερα αγόρια θεωρούν πως πρέπει να υπάρχουν καθαρά γυναικεία και ανδρικά επαγγέλματα, ενώ τα περισσότερα κορίτσια διαφωνούν με αυτό. Η πλειοψηφία αγοριών και κοριτσιών θεωρούν ότι οι γυναίκες σήμερα δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες στην αγορά εργασίας με τους άντρες. Στην ερώτηση, αν θεωρούν τους άντρες πιο κατάλληλους από τις γυναίκες για διοικητικές θέσεις 14/20 αγόρια απάντησαν ΝΑΙ, ενώ 30/32 κορίτσια απάντησαν ΟΧΙ.

- Η πλειοψηφία αγοριών και κοριτσιών θεωρούν ότι στις διαφημίσεις προτιμάται περισσότερο η γυναίκα ως πρότυπο και λιγότερο ο άντρας. Στην ερώτηση, αν θεωρούν ότι ο τύπος γυναίκας που προβάλλεται μέσω των διαφημίσεων υποτιμά το γυναικείο φύλο, τα περισσότερα αγόρια και κορίτσια απάντησαν ότι ισχύει κάτι τέτοιο σε κάποιες διαφημίσεις. Τέλος, στην ερώτηση, αν πιστεύουν ότι επικρατεί ακόμη η αντίληψη πως η γυναίκα είναι κατώτερη από τον άντρα, τα περισσότερα παιδιά θεωρούν ότι η αντίληψη αυτή εξακολουθεί να ισχύει όχι όμως σε μεγάλο βαθμό.

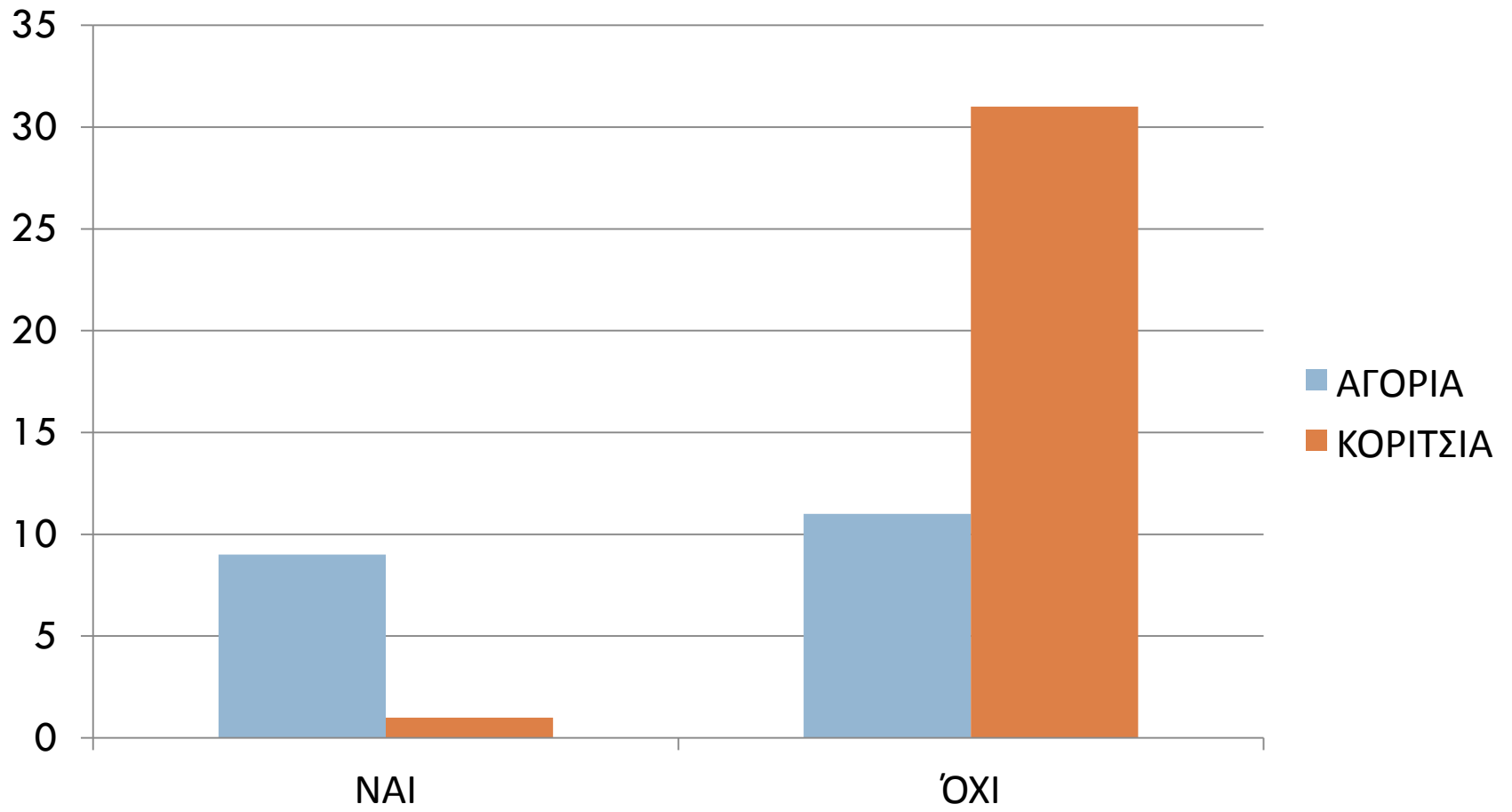
Ποια χαρακτηριστικά θεωρείτε ότι πρέπει να έχει η γυναίκα πρότυπο;

Η γυναίκα οφείλει να δίνει προτεραιότητα στη δημιουργία οικογένειας;

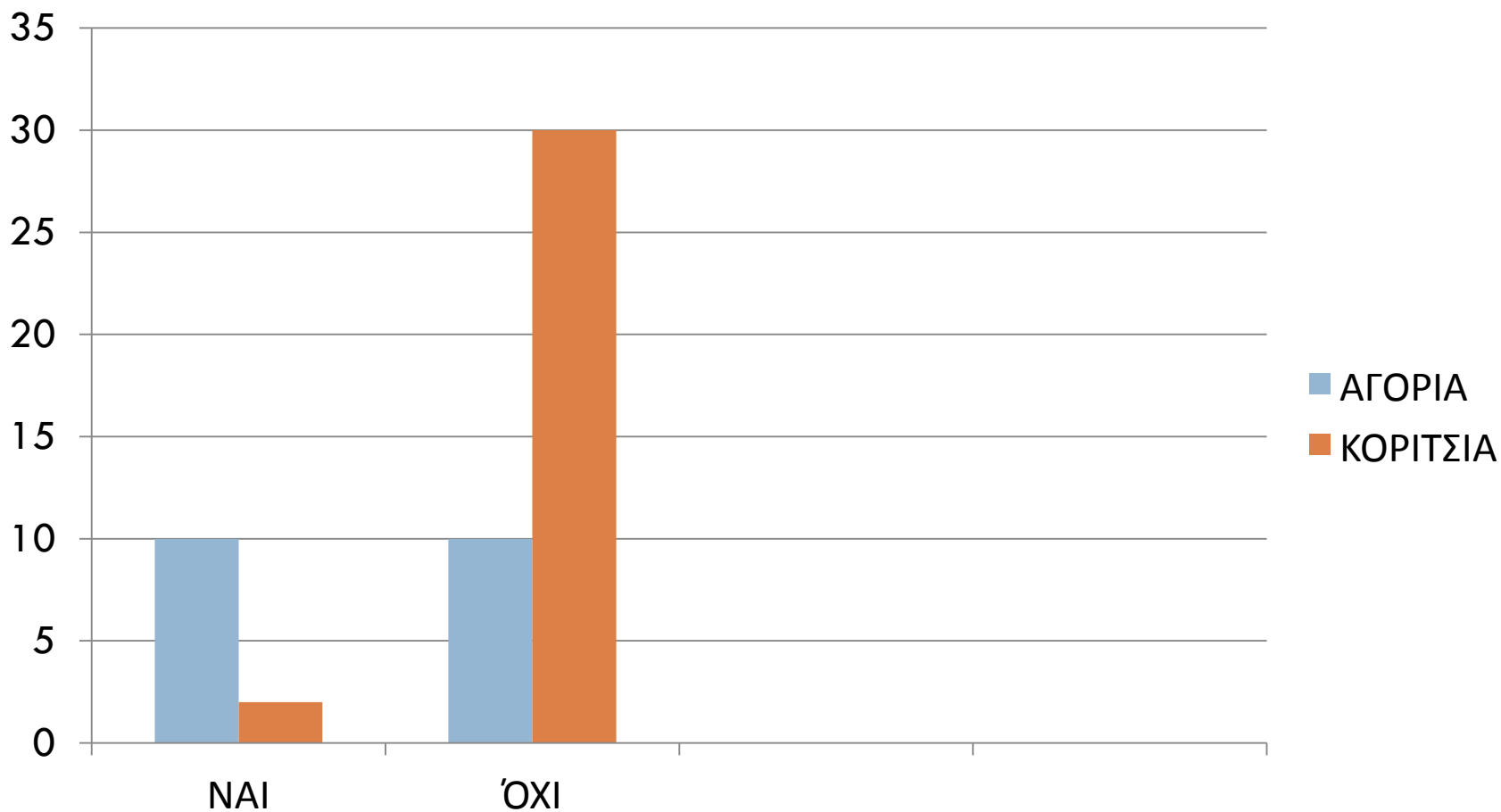

Οι οικιακές υποχρεώσεις είναι καθαρά γυναικεία αρμοδιότητα;

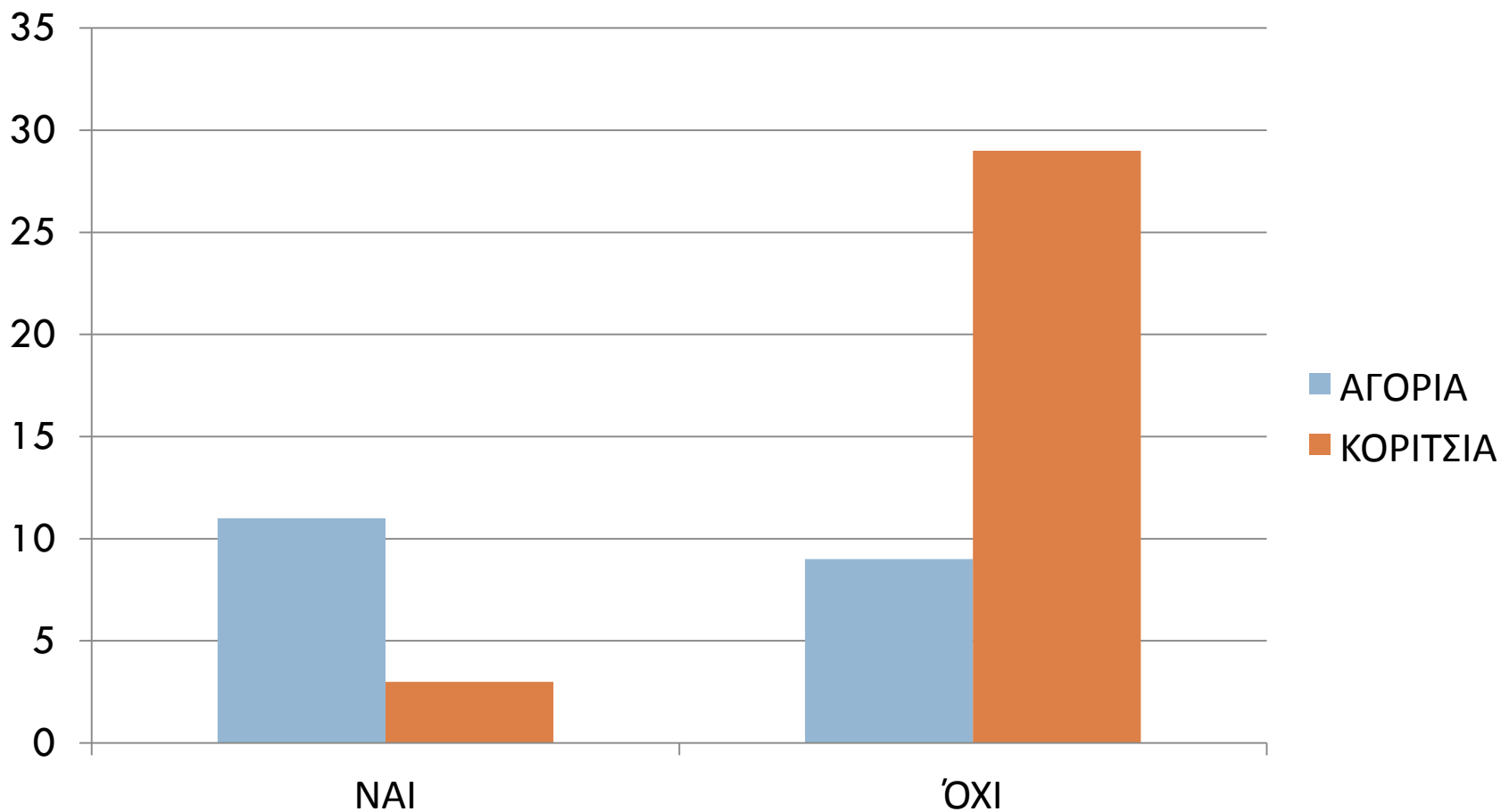

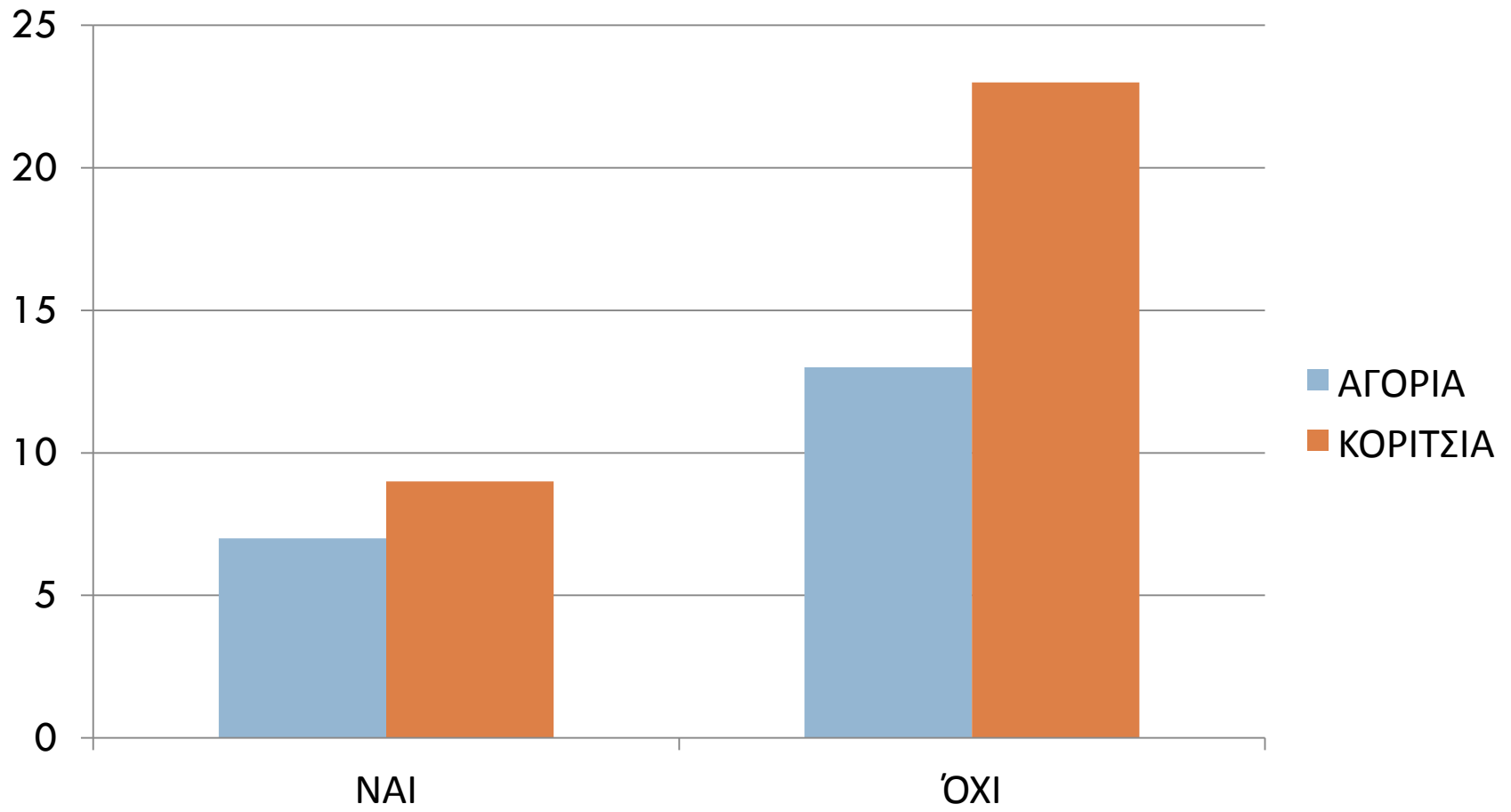
Πιστεύετε ότι ο άντρας θα πρέπει να εργάζεται και η γυναίκα να μένει στο σπίτι για να φροντίζει την οικογένεια;

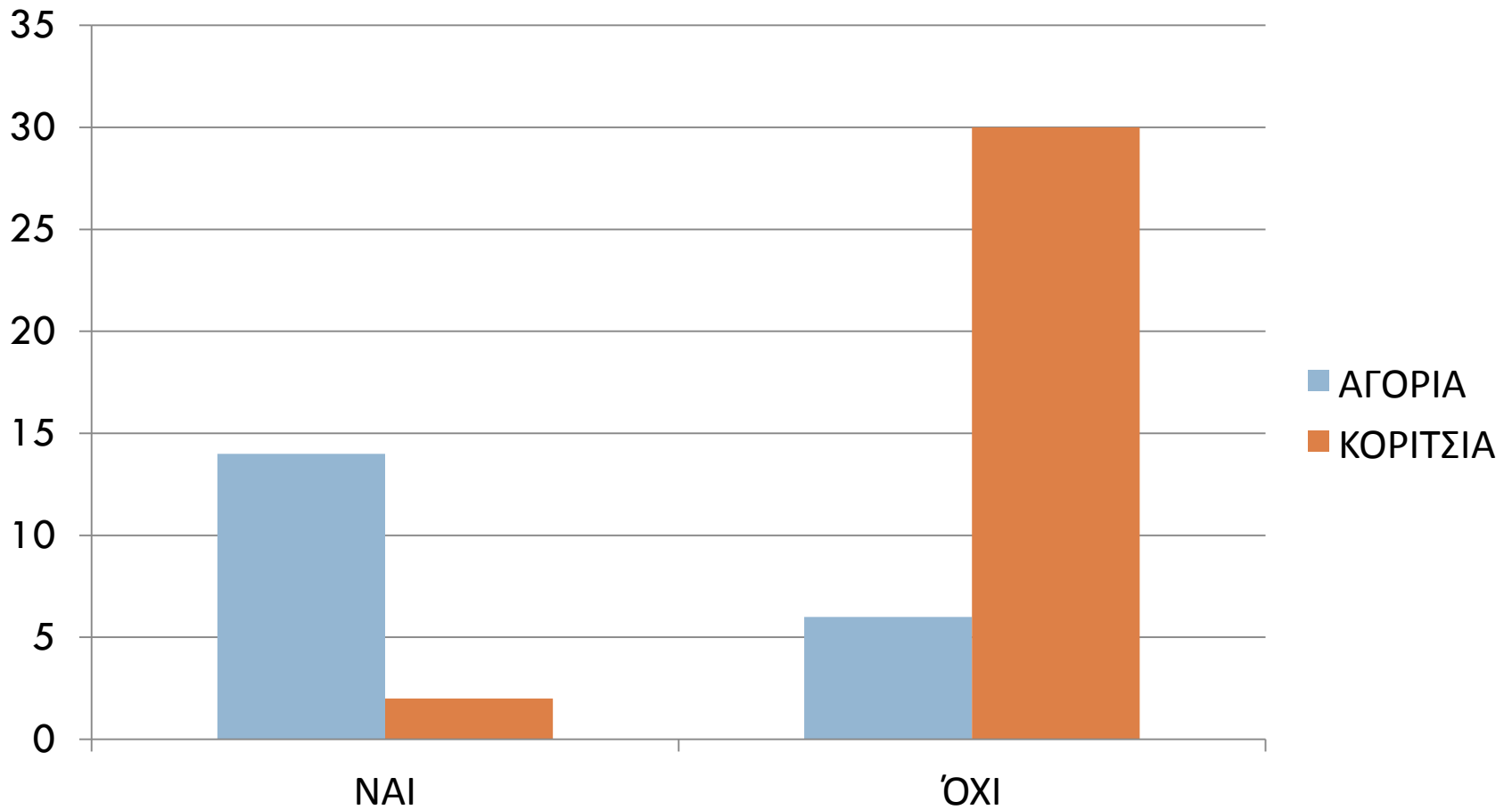
Θεωρείτε πως πρέπει να υπάρχουν καθαρά γυναικεία και ανδρικά επαγγέλματα;

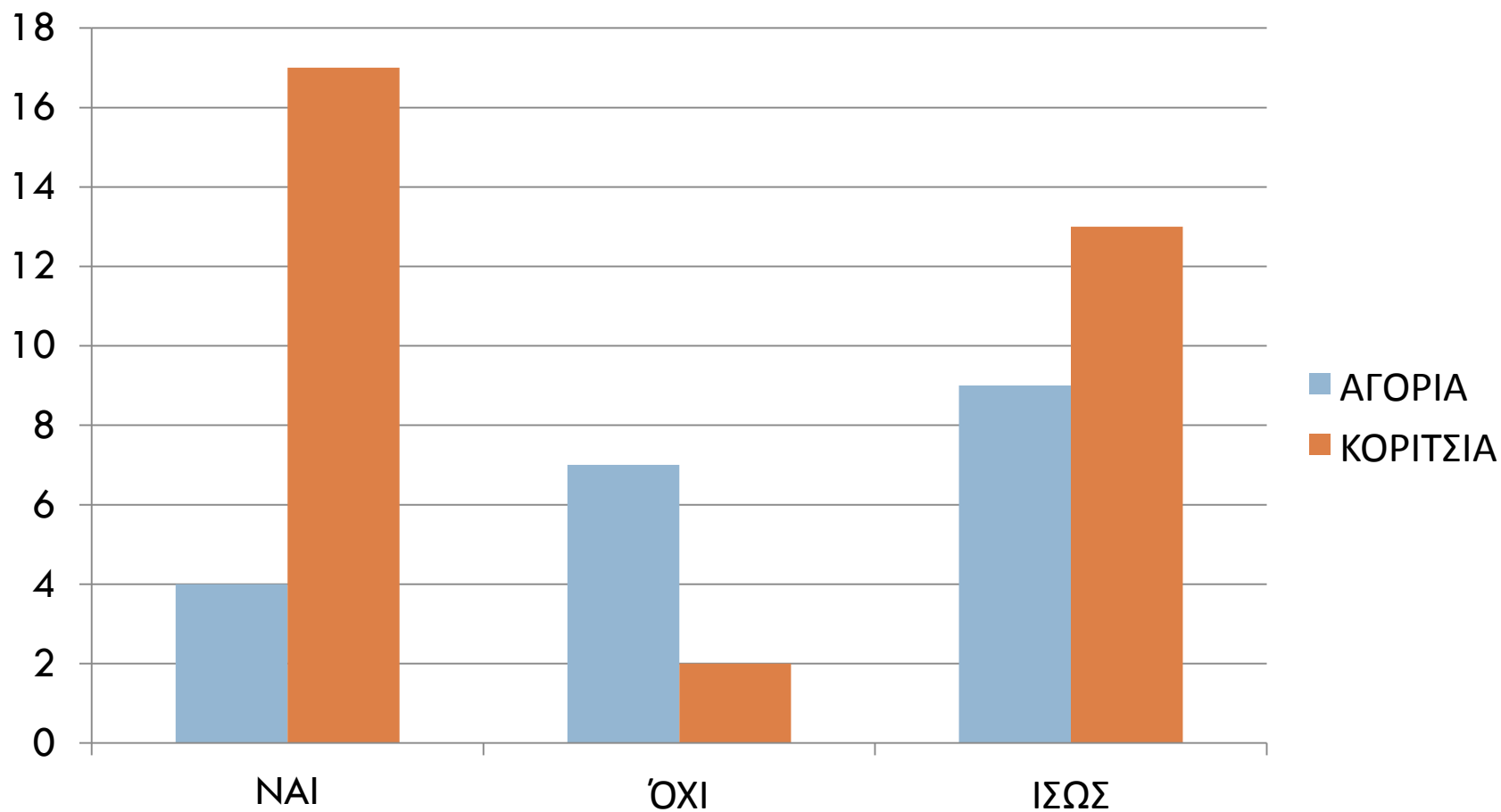
Πιστεύετε ότι οι γυναίκες έχουν τις ίδιες ευκαιρίες στην αγορά εργασίας με τους άντρες;

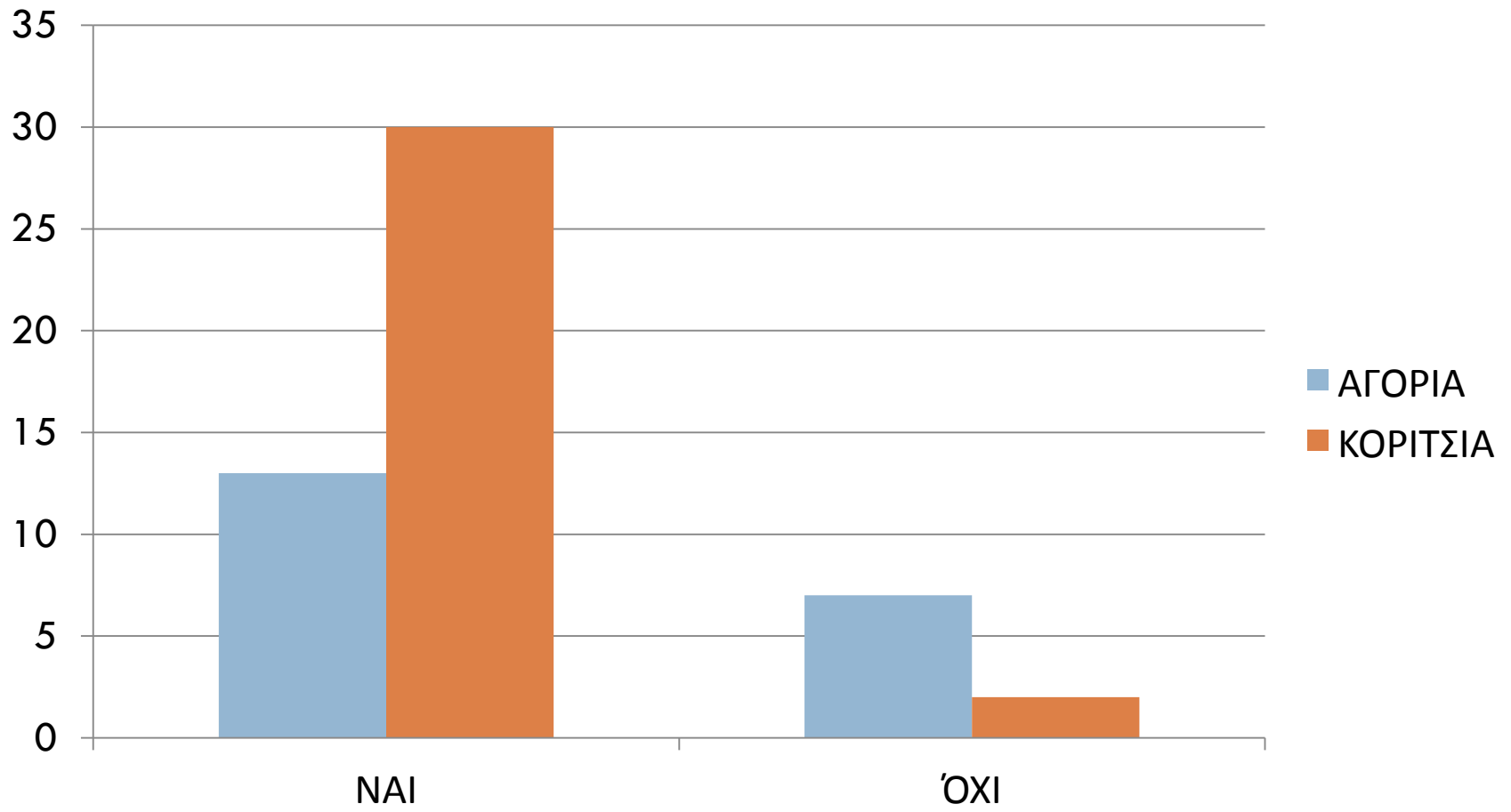
Θεωρείτε ότι οι άντρες είναι πιο κατάλληλοι από τις γυναίκες για διοικητικές θέσεις;

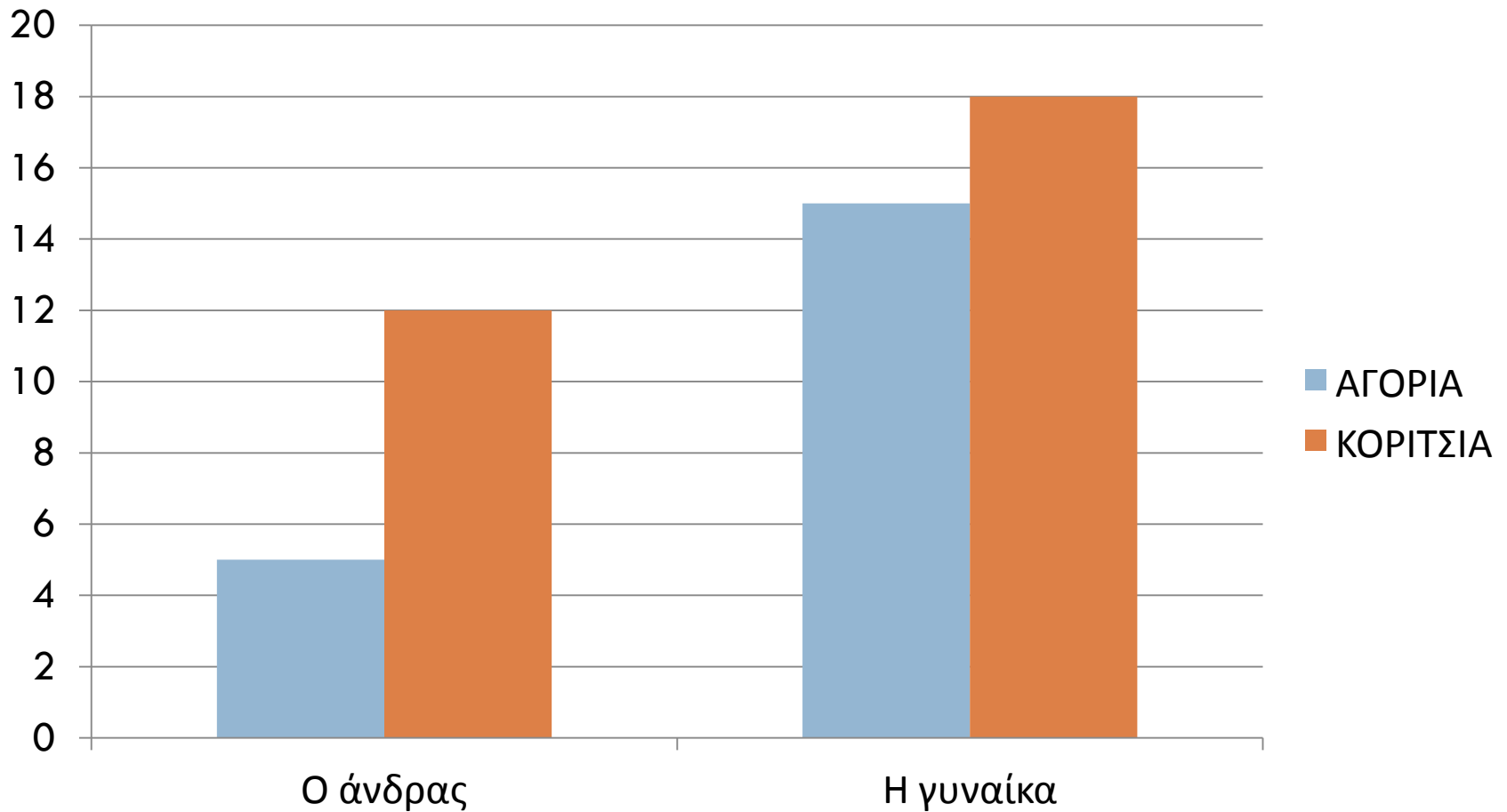
Πιστεύετε ότι μια γυναίκα θα μπορούσε να αποδίδει τόσο καλά όσο ένας άντρας σε μια οποιαδήποτε δουλειά;

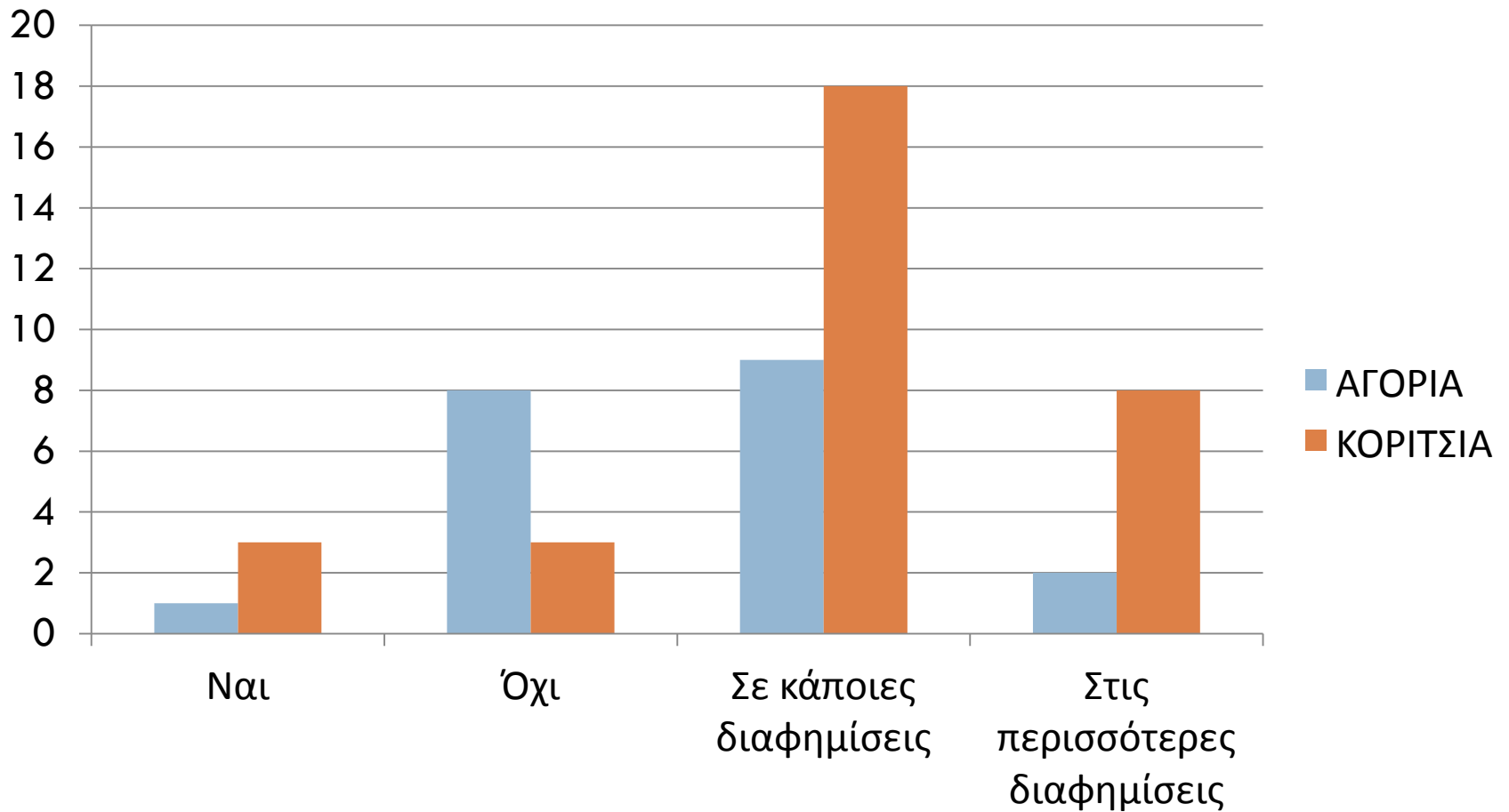
Στη γυναίκα που βρίσκεται στην ίδια θέση εργασίας με τον άντρα πρέπει να παρέχονται οι ίδιες ευκαιρίες ανέλιξης- προόδου;

Πιστεύετε ότι στις διαφημίσεις προτιμάται περισσότερο ο άντρας ή η γυναίκα ως πρότυπο;

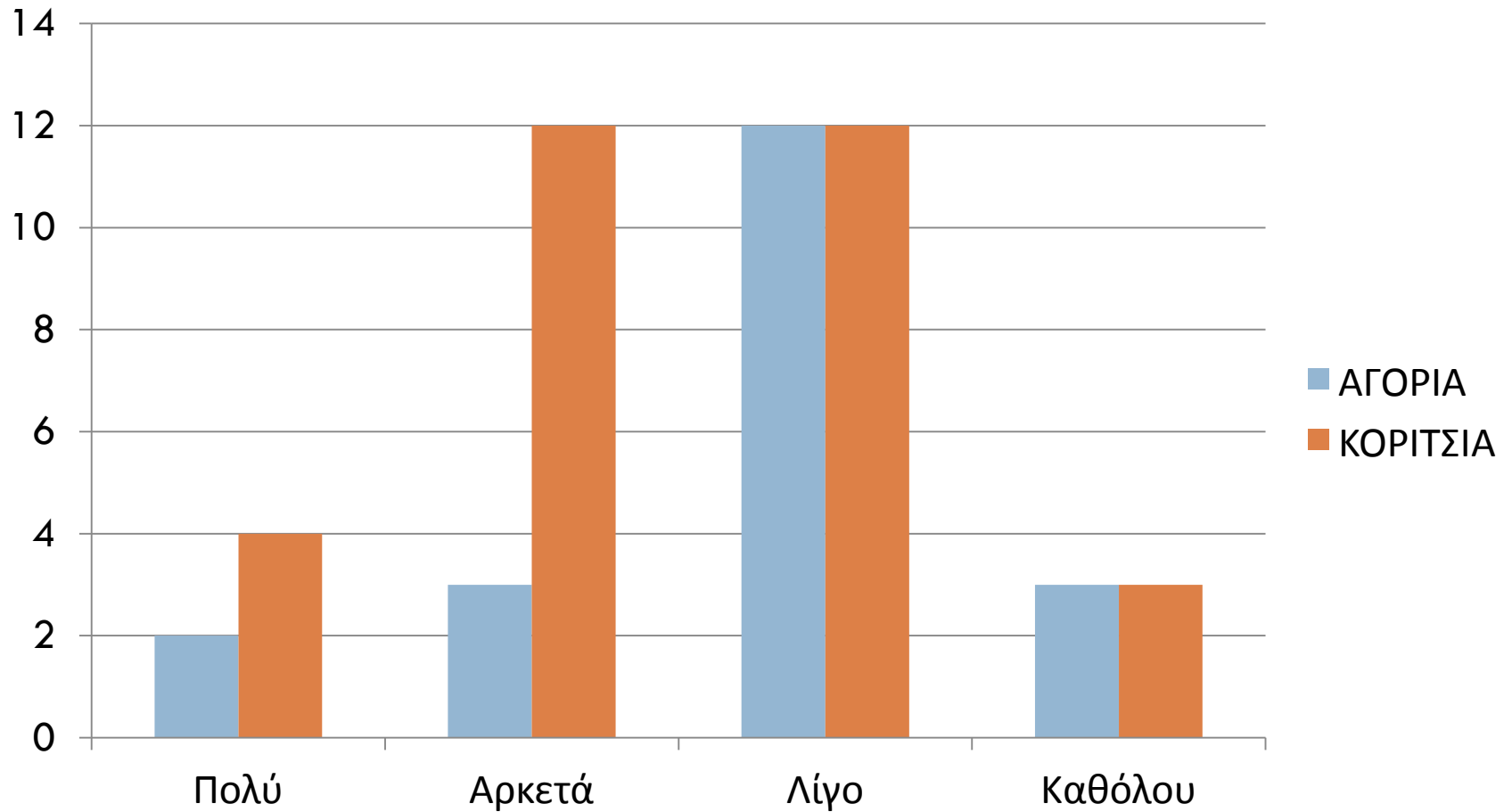

Ο τύπος γυναίκας που προβάλλεται μέσω των διαφημίσεων θεωρείτε ότι υποτιμά το γυναικείο φύλο;

Πιστεύετε ότι επικρατεί ακόμη η αντίληψη πως η γυναίκα είναι κατώτερη από τον άντρα;

Ευχαριστούμε

Πηγές

<http://ebooks.edu.gr> Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου(Α Γενικού
Λυκείου) – Βιβλίο μαθητή
Αρχαία Ιστορία (Α Γυμνασίου)- Βιβλίο μαθητή

Μαθητική Εγκυκλοπαίδεια Υδρία
<http://www.orp.gr/?p=3902>

Από το βιβλίο του Ιωάννου Ν. Παπαϊωάννου, φιλολόγου-ιστορικού,
Εκπαιδευτικού Μ.Ε., «Ιστορικές γραμμές» Τόμος Γ' Λάρισα 1983.

www.Wikipedia.gr

<https://womenaidhalandri.wordpress.com/2014/02/06/182/>

Μαρτυρία

Μαθητές Λυκείου